

חַיִּי, וּמֵאֵן דְּמִתְפָּרֵשׁ מֵר' שְׁמֻעוֹן, כְּאִילוּ מִתְפָּרֵשׁ מִכָּלֵא.
 וּמָה בְּהַאי קָרָא דְּאִיהוּ פִּתַּח פִּתְחָא, לָא יְכִילְנָא לְמִיעָאֵל
 בְּה. פִּתְגְּמֵי אֲוֵרִייתָא דִּסְתִּימִין, עַל אַחַת פִּמָּה וְכַמָּה.
 וּוִי לְדָרָא, דְּר' שְׁמֻעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי יִסְתְּלִיק מִנִּיהּ. דְּכַד אֲנָן
 קִימִין קָמֵי דְּר' שְׁמֻעוֹן, מִבּוּעִין דְּלִבָּא פְּתִיחִין לְכָל
 עֵיבֵר, וְכָלֵא מִתְגַּלְיָא. וְכַד אֲתִפְרֵשְׁנָא מִנִּיהּ. לָא יִדְעָנָא
 מִיָּדֵי, וְכָל מִבּוּעִין סְתִימִין.

אָמַר ר' חֲזַקְיָה, הֵינּוּ דְכֹתִיב, (במדבר יא) וַיֵּאצֵּל מִן הָרוֹחַ
 אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן עַל שְׁבָעִים אִישׁ הַזִּקְנִים,
 כְּבוֹצִינָא דָּא, דְּנִהְרִין מִינָּה פִּמָּה בּוֹצִינִין, וְהוּא בְּקִיּוּמִיהּ
 שְׂכִיחַ. כִּן ר' שְׁמֻעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, מָאֲרֵי דְּבוֹצִינִין, הוּא
 נִהִיר לְכָלֵא, וְנִהוֹרָא לָא אַעֲדֵי מִנִּיהּ, וְאַשְׁתַּכַּח בְּקִיּוּמִיהּ.
 אֲזָלוּ עַד דְּמָטוּ לְגַבִּיהּ.

כַּד מָטוּ גַבִּיהּ, אֲשַׁכְּחוּהוּ, דְּהוּא יְתִיב וְלַעֲי בְּאוֹרִייתָא,
 וְהוּא אָמַר, (תהלים קב) תִּפְלָה לְעַנִּי כִּי יַעֲטֶף וְלִפְנֵי יְיָ
 יִשְׁפּוֹךְ שִׁיחוֹ. כָּל צְלוֹתָא דִּישְׂרָאֵל צְלוֹתָא, וְצְלוֹתָא דְּעַנִּי
 עֲלָאָה מְכֻלָּהוּ. מֵאֵי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּהַאי סְלָקָא עַד כּוֹרְסֵי
 יְקָרָא דְּמִלְכָּא, וְאַתְעֵטֵר בְּרִישִׁיהּ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מִשְׁתַּבַּח (נ"א מתעטרף) בְּהַהִיא צְלוֹתָא וְדַאי. תִּפְלָה דְּעַנִּי,
 תִּפְלָה אֲקָרֵי.

כִּי יַעֲטֶף. עֲטוּפָא דָּא, לָאו עֲטוּפָא דְּכֶסֶף הוּא, דְּהַא לִּית

לִיָּהּ. אֵלֶּא, פְּתִיב הָכָא כִּי יַעֲטֵף. וּכְתִיב הָתָם, (איכה ב)
 הָעֲטוּפִים בְּרָעַב. וְלִפְנֵי יי' יִשְׁפֹּךְ שִׁיחוֹ, דִּיקְבֹּל קִמִּי
 מְאֲרִיָּה, וְדָא נִיחָא לִיָּהּ קִמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְשׁוּם
 דְּעֲלָמָא מִתְקַיְמָא בֵּיהּ, כִּד לָא אֲשַׁתְּכַחוּ שְׂאֵר קַיְיִמִּי
 עֲלָמָא בְּעֲלָמָא. וּוִי לְמָאן דִּהֵהוּא מְסַכְנָא יִקְבֹּל עֲלוּהִי
 לְמְאֲרִיָּה, מְשׁוּם דְּמְסַכְנָא קָרִיב לְמִלְכָּא יִתִּיר מְכֻלָּהוּ,
 דְּכְתִיב, (שמות כב) וְהָיָה כִּי יַצַּעַק אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי כִּי חֲנוּן אֲנִי.
 וְלִשְׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא, זְמַנִּין דְּשָׁמַע, זְמַנִּין דְּלֹא שָׁמַע.
 מֵאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דִּדְיוּרִיָּה דְּמִלְכָּא בְּהַנִּי מֵאֲנִי
 תְּבִירִי, דְּכְתִיב, (ישעיה נז) וְאֵת דַּכָּא וְשִׁפְלֵ רוּחַ. וּכְתִיב (תהלים
 לד) קָרוֹב יי' לְנִשְׁבְּרֵי לֵב. (תהלים נא) לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְּכָה אֱלֹהִים
 לֹא תִבּוּזָה.

מְכַפֵּאן תְּנִינֵן, מֵאן דְּנִזְיָף בְּמְסַכְנָא, נִזְיָף בְּשִׁכְנִיתָא,
 דְּכְתִיב וְאֵת דַּכָּא וְשִׁפְלֵ רוּחַ. וּכְתִיב (משלי כב) כִּי יי'
 יָרִיב רִיבָם וְגו'. בְּגִין דְּאֶפּוֹטְרוֹפָא דְּלֵהוּן תְּקִיפָא,
 וְשִׁלִּיטָא עַל כָּלָא, דְּלֹא אֶצְטְרִיךְ סִהְדִי, וְלֹא אֶצְטְרִיךְ
 לְדִיִּינָא אַחְרָא, וְלֹא נְטִיל מְשִׁכּוֹנָא, כְּשִׂאֵר דִּיִּינָא. וּמַה
 מְשִׁכּוֹנָא נְטִיל, נְשַׁמְתִּין דְּבַר נֶשׁ, דְּכְתִיב וְקַבַּע אֵת
 קוֹבְעֵיהֶם נֶפֶשׁ.

תּוֹ אֲמַר תְּפֻלָּה לְעַנִּי, כָּל אֲתֵר דְּאֶקְרִי תְּפֻלָּה, מְלָה
 עֲלָאָה הִיא, דְּהִיא סִלְקָא לְאֲתֵר (דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲמֹד)

עֲלָאָה. תִּפְלָה דְרִישָׁא, אִינוּן תִּפְלֵי דְמִלְכָּא, דְאִנַּח לְהוּ.
 ר' שְׁמֵעוֹן אֶסְחַר רִישִׁיָּה, וְחָמָא לְר' יְהוּדָה וְלְר' חֲזַקְיָה,
 דְמָטוּ גַבִּיָּה. בְּתַר דְסִיִּים אֶסְתַּפְּל בְּהוּ. אִמַּר לְהוּ,
 סִימָא הוּה לְכוּ וְאֶתְאַבֵּיד מִנֵּיכוּ. אִמְרוּ לִיָּה, וְדֵאֵי
 דְפִתְחָא עֲלָאָה פִתַּח מַר, וְלֹא יִכִּילְנָא לְמִיעָאל בְּהַ.

אִמַּר, מַאי הֵיא. אִמְרוּ לִיָּה, (בראשית טז) וְהוּא יְהִיָּה פֶּרָא
 אָדָם, וְסוּפִיָּה דְקָרָא בְּעֵינָא לְמַנְדַּע, דְכַתִּיב וְעַל
 פְּנֵי כָל אָחִיו יִשְׁכּוֹן, מַהוּ עַל פְּנֵי כָל אָחִיו. דְהָא בְרִירָא
 דְכוּלִּיָּה קָרָא יְדַעְנָא, וְהֵאֵי לָא יְדַעְנָא, דְסִיפִיָּה דְקָרָא,
 לָא אֶתְחַזֵּי כְּרִישִׁיָּה.

אִמַּר לוֹן, חֵיִיכוֹן, כִּלָּא חַד מְלָה הֵיא, וּבַחַד דְרָגָא
 סִלְקָא. תְּאֵנָא, כַּמָּה פָּנִים לְפָנִים, אֵית לִיָּה
 לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. פָּנִים דְנַהֲרִין. פָּנִים דְלֹא נַהֲרִין.
 פָּנִים תְּתַאֲיִן. פָּנִים (דף פ"ז ע"א) רְחִיקִין. פָּנִים קְרִיבִין. פָּנִים
 דְלָגוּ. פָּנִים דְלָבַר. פָּנִים דִּימִינָא. פָּנִים דְשִׁמְאָלָא.

תָּא חֲזִי, זַכָּאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל קָמִיָּה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 דְאֶחִידָן בְּאַנְפִּין עֲלָאִין דְמִלְכָּא. בְּאִינוּן פָּנִים דְהוּא
 וְשִׁמְיָה אֶחִידָן בְּהוּ, וְאִינוּן וְשִׁמְיָה חַד הוּא. וְשָׂאֵר עֲמִין
 אֶחִידָן בְּאִינוּן פָּנִים רְחִיקִין, בְּאִינוּן פָּנִים תְּתַאֲיִן. וּבְגִינֵי
 כַּךְ אִינוּן רְחִיקִין מְגוּפָא דְמִלְכָּא, דְהָא חֲמִינָא כָּל אִינוּן
 דְמִצְרַיִם, קְרִיבֵי דִישְׁמַעְאֵל, כַּמָּה אָחִין וְקְרִיבִין הוּוּ

לִיָּהּ, וְכִלְהוּ הוּוּ בְּאַנְפִּין תַּתְּאִין, בְּאַיְנוּן פְּנִים רְחִיקִין.
 וּבְגִינִיָּה דְאַבְרָהָם, כַּד אֲתַגְזֹר יִשְׁמַעְאֵל, זָכָה, דְּשׁוּי
 מְדוּרִיָּה וְחוּלְקִיָּה בְּאַתֵּר דְּשְׁלִיטָא עַל כָּל אֵינוּן
 פְּנִים רְחִיקִין וְתַתְּאִין, עַל כָּל אֵינוּן פְּנִים דְּשָׂאֵר עֲמִין.
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב יְדוּ בְּכַל, וּבְגִינִי כַּף עַל פְּנֵי כָּל אָחִיו
 יִשְׁכּוֹן, כְּלוּמַר, יִשְׁוֵי מְדוּרִיָּה וְחוּלְקִיָּה לְעֵילָא מְכֻלְהוּ,
 דְכְּתִיב יְדוּ בְּכַל, דְּשְׁלִטָא עַל כָּל שָׂאֵר פְּנִים דְּלַתְתָּא.
 וּבְגִין כַּף עַל פְּנֵי כָּל אָחִיו וְדַאי, דְּלֹא זָכוּ פְּוֹתִיָּה.

אַתּוּ רַבֵּי יְהוּדָה וְר' חֲזַקְיָה, וְנִשְׁקוּ יְדוּי. אָמַר רַבֵּי
 יְהוּדָה, הֵינּוּ דְאַמְרֵי אֵינְשֵׁי, חֲמָרָא בְּדַרְדְּיָא,
 וּנְבִיעָא דְבִירָא, בְּקִטְיָרָא דְקִיזָרָא אֲתַעֲטָר. וְוִי לְעֵלְמָא,
 כַּד יִסְתַּלַּק מִרְ מִנִּיָּה. וְוִי לְדָרָא, דִּיתַעֲרַע בְּהוּא זְמָנָא.
 זַכָּאָה דָּרָא דְאַשְׁתַּמּוּדְעוּן לִיָּהּ לְמַר. זַכָּאָה דָּרָא דְאַיְהוּ
 שְׂרֵי בְּגִינִיָּה.

אָמַר רַבֵּי חֲזַקְיָה, הָא תַנִּינָן, גִּיּוֹרָא כַּד אֲתַגְזֹר, אֲקָרִי
 (ויקרא קס"ח ע"א) גֵּר צְדָק, וְלֹא יִתִּיר. וְהַכָּא אָמַר מִר
 יְדוּ בְּכַל. אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן, כִּלְאֵ אֲתַקְשֹׁר בְּחַד. אָבֵל
 גִּיּוֹרָא תַנִּינָן. שְׂאֵנִי יִשְׁמַעְאֵל, דְּלֹאוּ גִיּוֹרָא הוּא. בְּרִיָּה
 דְאַבְרָהָם הוּוּ, בְּרִיָּה דְקַדִּישָׁא הוּוּ. וְכְּתִיב בֵּיהּ
 בִּישְׁמַעְאֵל, (בראשית יז) הִנֵּה בְּרַכְתִּי אֹתוֹ. כְּתִיב הַכָּא,
 בְּרַכְתִּי אֹתוֹ. וְכְּתִיב הַתָּם, (בראשית כד) וַיִּי בְּרַךְ אֶת אַבְרָהָם
 בְּכַל. וְעַל כַּף כְּתִיב, יְדוּ בְּכַל.

וּבְגִינֵי כַף כְּתִיב, עַל פְּנֵי כָּל אַחֲיוּ יִשְׁכּוֹן. דְּאֵי שְׂאֵר
 קְרִיבוֹי אֲתַגְזְרוּ (ס"א אֲתַגְזִירוּ) אֶקְרוֹן גִּירֵי צְדָקָה, וְלֹא
 יִתִּיר, וְהוּא יִתִּיר וְעֲלָאָה מְכַלְהוּ. כָּל שְׂכֵן אֵינּוֹן דְּלֹא
 אֲתַגְזְרוּ, דְּקִיִּימִין בְּאֵינּוֹן אִפִּין רְחִיקִין, בְּאֵינּוֹן אִפִּין
 תַּתְּאִין. וְאִיהוּ, מְדוּרִיָּה לְעֵילָא מְכַל פְּנִים דִּידְהוּ, וּמְכַל
 פְּנִים דְּעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת, הֵדָא הוּא
 דְּכְתִיב, עַל פְּנֵי כָּל אַחֲיוּ יִשְׁכּוֹן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין כַּף אַכְרִיז וְאָמַר, לֹא יִהְיֶה לְךָ
 אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי, דְּדָא הוּא מְהֵימְנוּתָא דִּילֵיהּ.

(שמות ב) לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה. הָא אֲתַמַּר. וְאָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, כָּל פְּרָצוּפִין שְׂרִי, בַּר מְפָרְצוּפָא דְאָדָם,
 דְּהָא הָאֵי פְּרָצוּפָא שְׁלִיט בְּכֻלָּא.

דְּבַר אַחַר, לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה. רַבִּי יִצְחָק
 פָּתַח, (קהלת ה) אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לַחֲטִיא אֶת בִּשְׂרָךְ.
 כַּמָּה אֵית לֵיהּ לְבַר נֶשׁ לְאֻזְדְּהָרָא עַל פְּתַגְמֵי אוּרִיִּיתָא,
 כַּמָּה אֵית לֵיהּ לְאֻזְדְּהָרָא דְּלֹא יִטְעֵי בְּהוּ, וְלֹא יִפִּיק
 מְאוּרִיִּיתָא מַה דְּלֹא יִדַּע, וְלֹא קִבִּיל מְרַבִּיָּה. דְּכָל מֵאן
 דְּאָמַר בְּמַלְי דְּאוּרִיִּיתָא מַה דְּלֹא יִדַּע, וְלֹא קִבִּיל מְרַבִּיָּה,
 עָלֵיהּ כְּתִיב לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה. וְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא זְמִין לְאַתְפָּרְעָא מְנִיָּה, בְּעֲלָמָא דְּאֲתִי, בְּזַמְנָא
 דְּנִשְׁמַתִּיהּ בְּעֵיָא לְמֵיעָאל לְדוּכְתָא, דְּחִיִּין לָהּ לְבַר,

וְתִשְׁתַּצִּי מִהֵוּא אַתָּר דְּצַרִּירָא בְּצִרוֹרָא דְתִיִּי דְשָׂאָר
נִשְׁמַתִּין.

(רבי יחזקיה אומר מִקְבָּא) כְּמָה דְתַנִּינֵן, (קהלת ה) לָמָּה יִקְצֹף הָאֱלֹהִים
עַל קוֹלְךָ. קוֹלְךָ: דָּא הֵיא נִשְׁמַתִּיה דְּבַר נִשְׁ. אִמַּר רַבִּי
חֲזִיא, עַל דָּא כְּתִיב, כִּי יִי' אֱלֹהֶיךָ אֵל קִנְא. מֵאֵי טַעְמָא.
מִשּׁוּם דְּקִנְי לְשִׁמְיָה בְּכֻלָּא. אֵי בְּגִין פְּרָצוּפִין מְקִנְי
לְשִׁמְיָה, מִשּׁוּם דְּמִשְׁקָר בְּשִׁמְיָה. אֵי מִשּׁוּם אוֹרִיִּיתָא.

תַּנִּינֵן, אוֹרִיִּיתָא כְּלָא שְׁמָא קַדִּישָׁא הֵיא, דְּלִית לָךְ מְלָה
בְּאוֹרִיִּיתָא דְּלָא כְּלִיל בְּשְׁמָא קַדִּישָׁא. וּבְגִינֵי
כַּךְ, בְּעֵי לְאוֹדְהָרָא, בְּגִין דְּלָא יִטְעֵי בְּשִׁמְיָה קַדִּישָׁא,
וְלָא יִשְׁקָר בֵּיהּ. וּמֵאֵן דְּמִשְׁקָר בְּמִלְכָּא עֲלָאָה, לָא עֲאֲלִין
לִיה לְפַלְטְרוֹי דְּמִלְכָּא, וְיִשְׁתַּצִּי מֵעֲלָמָא דְּאֲתִי.

אִמַּר רַבִּי אַבָּא, כְּתִיב הֲכֵא לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל וְכֹל
תְּמוּנָה. וְכִתִּיב הֲתֵם, (דף 9" ע"ב) (שמות לד) פֶּסֶל לָךְ שְׁנֵי
לְחַת אֲבָנִים. כְּלוּמַר, לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל, לָא תַעֲבִד לָךְ
אוֹרִיִּיתָא אַחְרָא דְּלָא יִדְעַת, וְלָא אִמַּר לָךְ רַבִּי. מֵאֵי
טַעְמָא. כִּי אֲנֹכִי יִי' אֱלֹהֶיךָ אֵל קִנְא, אֲנָא הוּא דְּזִמִּין
לְאַתְּפָרְעָא מִינְךָ בְּעֲלָמָא דְּאֲתִי, בְּשַׁעֲתָא דְּנִשְׁמַתָּא בְּעִיא
לְמִיעָאֵל קַמָּאִי, כְּמָה זְמִינִין לְשַׁקְרָא בָּהּ, וְלַעֲיִילָא לָהּ
גּוֹ גִיְהֵנָם.

תְּנִיָּא, אָמַר ר' יִצְחָק, לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ וְגו', דְּבַעֲי בַר נֶשׁ
דְּלֹא לְשַׁקְרָא בְּשִׁמְא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (ס"א דְּבַר

אֲחֵר לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל וְגו' דְּבַעֲי בַר נֶשׁ דְּלֹא לְשַׁקְרָא בְּשִׁמְיָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמֵאֵי
אִיהוּ, דָּא בְּרִית אֶת קִיּוּמָא קוּדְשָׁא דְּמֵאן דְּמִשְׁקַר בְּהֵאֵי בְּרִית מִשְׁקַר בְּשִׁמְא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא) דְּקִשְׂרָא קְדָמָא, דְּאֶתְקִשְׂרוּ יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, כֹּד אֶתְגְּזֵרוּ. וְדָא הוּא קִיּוּמָא קְדָמָא דְּכֻלָּא,
לְמִיעָאֵל בְּבְרִית דְּאֲבָרְהָם, דְּהוּא קִשְׂרָא דְּשְׁכִינְתָּא. וּבַעֲי
בַר נֶשׁ, דְּלֹא לְשַׁקְרָא בְּהֵאֵי בְּרִית, דְּמֵאן דְּמִשְׁקַר בְּהֵאֵי
בְּרִית, מִשְׁקַר בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מֵאֵי שַׁקְרָא. הוּא,
דְּלֹא יִיעוּל הֵאֵי בְּרִית בְּרִשׁוּתָא אֲחֵרָא. כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר
(מְלָאכִי ב) וּבַעַל בֵּת אֵל נִכְר.

ר' יְהוּדָה אָמַר מֵהֶכָּא, (הוֹשַׁע ה) בֵּינֵי בְּגָדוֹ כִּי בָנִים זָרִים
יִלְדוּ. מֵאן דְּמִשְׁקַר בְּהֵאֵי בְּרִית, מִשְׁקַר בְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. מְשׁוּם דְּהֵאֵי בְּרִית בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אַחֲדָא, וְכֹתִיב לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל וְכֹל תְּמוּנָה אֲשֶׁר
בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְגו'.

לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם. ר' אֶלְעָזָר הָוֵה
אֲזִיל בְּאַרְחָא, וְהָוֵה ר' חֲזִיָּא עֲמִיָּה. אָמַר ר' חֲזִיָּא,
כְּתִיב (דְּבָרִים כֵּא) וְרָאִיתָ בְּשׁוּבִיָּה אִשֶׁת יִפֹּת תֹּאֲר וְגו', מֵאֵי
טַעֲמָא. וְהֵא כְּתִיב לֹא תִתְחַתֵּן בָּם. אָמַר לֵיהּ, בְּעוּד
דְּבְרִשׁוּתֵייהוּ קִיּוּמֵי.

וְתָא חֲזִי, לִית לָךְ אַנְתּוֹ בְּעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים
 וּמְזֻלוֹת כְּשֶׁרָה כְּדָקָא חֲזִי. דְּתַנִּינּוּ, אֲמַאי אֲסַמִּיף
 פְּרִשְׁתָּא דָּא, לְבֵן סוֹרֵר וּמוֹרָה. אֶלָּא בּוֹדַאי, מֵאֵן דְּנִסִּיב
 הָאִי אֶתְתָּא, בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרָה יֵרִית מִינָהּ. מַאי טַעְמָא.
 מְשׁוּם דְּקָשָׁה לְמַעְבַּר זַוְהֵמָא מִינָהּ, וְכֹל שְׁכֵן הֵהִיא
 דְּאֶתְנַסִּיבַת בְּקַדְמִיתָא, דְּדִינָא בְּדִינָא אֶתְדַבֵּק,
 וְאֶסְתְּאַבַּת בָּהּ, וְקִשְׂיָא זַוְהֵמָא לְמַעְבַּר מִינָהּ, וְהֵינּוּ
 דְּאָמַר מֹשֶׁה בְּנֹשֵׁי מְדִינָא, (במדבר לא) וְכֹל אִשָּׁה יִדְעַת אִישׁ
 לְמִשְׁכַּב זָכָר הָרְגוּ.

זְכָאָה חוֹלְקִיָּהּ, דִּהְהוּא בַר נֶשׁ דִּירִית אַחְסַנְתָּא דָּא,
 וְנָטִיר לָהּ. דְּבַהֲהוּא אַחְסַנָּא קְדִישָׁא אֶתְדַבֵּק בַר
 נֶשׁ בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כָּל שְׁכֵן אִי זָכִי בְּפַקוּדֵי
 אֲוִרִיתָא, דִּהָא פְּשִׁיט מְלָכָא יְמִינִיה לְקַבְלִיָּהּ, וְאֶתְדַבֵּק
 בְּגוּפָא קְדִישָׁא. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, (דברים ד)
 וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בֵּינֵי אֱלֹהֵיכֶם. וְכְתִיב (דברים יד) בְּנִים אַתֶּם
 לַיהוָה. בְּנִים אַתֶּם מִמֶּשֶׁ. דְּכְתִיב, (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל.
 וְכְתִיב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם וְגוֹ'. ר' שְׁמַעוֹן פְּתַח, (מלכים ב ד)
 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֱלִישֶׁע מָה אַעֲשֶׂה לָּךְ הַגִּידִי לִי מָה יֵשׁ
 לָּךְ בַּבַּיִת. אָמַר לָהּ אֱלִישֶׁע, כָּלוּם אֵית לָּךְ עַל מָה
 דְּתִשְׂרִי בְּרַכְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּתַנִּינּוּ אֲסוּר לִיָּהּ

לְבַר נֶשׁ, לְבִרְכָא עַל פְּתוּרָא רִיקְנִיָא. מַאי טַעְמָא. מְשׁוּם
 דְּבִרְכָתָא דְלַעֲיִלָא, לֹא שְׂרִיא בְּאַתְרֵי רִיקְנִיָא.
 וּבְגִינֵי כַּךְ, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְסִדְרָא עַל פְּתוּרִיָה, חַד נִהְמָא,
 אוּ יִתִיר, לְבִרְכָא עֲלוּי. וְאִי לֹא יִכִּיל, בְּעֵי
 לְשִׁירָא מִהֵוּא מְזוּנָא דְאַכַּל, עַל מַה דְיִבְרַךְ. וְלֹא
 יִשְׁתַּכַּח דְיִבְרַךְ בְּרִיקְנִיָא.

כִּיּוֹן דְאַמְרָה, אִין לְשַׁפְּחַתְךָ כָּל בִּבְיַת כִּי אִם אָסוּךְ שְׁמֹן.
 אָמַר וְדַאי הָא בְּרִכְתָּא שְׁלִימְתָא בְּהַאי, דְכַתִּיב,
 (קהלת ז) טוֹב שֵׁם מִשְׁמֵן טוֹב. דְשָׁמָא קַדִּישָׁא מִשְׁמֵן נִפְקָא,
 לְאַתְּבִרְכָא, לְאַדְלָקָא בּוּצִינִין קַדִּישִׁין. מַאי (ט' ע"א) שְׁמֹן
 דָּא. (כִּמְה דָּאֵת אָמַר בְּרֵאשִׁית ב' וְנִהַר יוֹצֵא מִעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת
 אֶת הַגֵּן) ר' יִצְחָק אָמַר, כִּמְה דָּאֵת אָמַר, (תהלים קלג) כִּשְׁמֵן
 הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ וְגו'. ר' אֶלְעָזָר אֹמֵר, אֵלִין טוּרֵי
 דְאַפְרִסְמוּנָא דְכִיָּא.

אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, טוֹב שֵׁם, כִּמְה טָבָא שְׁמָא עַלְאָה,
 דְבוּצִינִין עַלְאִין קַדִּישִׁין, כִּד כְּלֵהוּ נִהְרִין מִשְׁמֵן
 טוֹב, כִּמְה דְאַמִּינָא. וְאַסִּיר לִיָּה לְבַר נֶשׁ, לְאַדְכָּרָא שְׁמִיָּה
 דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרִיקְנִיָא. דְכָל מֵאן דְאַדְכָּר שְׁמָא
 דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרִיקְנִיָא, טָב לִיָּה דְלֹא אֶתְבְּרִי.
 ר' אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא אֶצְטְרִיךְ לְמַדְכָּר שְׁמָא קַדִּישָׁא אֶלָּא
 בְּתַר מְלָה. (דף פ"ח ע"א) (בלומר על מלה) דְהָא שְׁמָא קַדִּישָׁא, לֹא

אֲדַכֵּר בְּאוֹרֵייתָא, אֶלָּא בְּתַר תְּרִין מְלִין, דְּכִתִּיב בְּרֵאשִׁית
בְּרֵא אֱלֹהִים.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לָא אֲדַכֵּר שְׁמָא קַדִּישָׁא, אֶלָּא עַל
עוֹלָם שְׁלָם. דְּכִתִּיב, (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים
אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. מִכָּאן, דְּלֵא לְאֲדַכְרָא שְׁמִיהַ קַדִּישָׁא
בְּרִיקְנִיָּא. וְכִתִּיב לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא. (ס"א)
כְּתִיב לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא דְלֵא לְאֲדַכְרָא שְׁמָא קַדִּישָׁא בְּרִיקְנִיָּא אֶלָּא בְּבִרְכָתָא
אוּ בְּצִלוֹתָא וּמֵאן דְּאֲדַכֵּר שְׁמָא קַדִּישָׁא בְּרִיקְנִיָּא דְלֵא בְּבִרְכָתָא אוּ בְּצִלוֹתָא פִּד נִשְׁמַתִּיה
נִפְקָא מִינֵיהּ זְמִינִן לְאֲתַפְרַעָא מִינֵיהּ וּלְנַקְמָא מִינֵיהּ נוֹקְמִין דְּכִתִּיב פִּי לֹא יִנְקָה יְיָ אֶת אִשְׁר
יִשָּׂא אֶת שְׁמוֹ לְשׁוֹא)

וְתַנְיִנָן, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַהוּ בְּרָכָה. שְׁמָא קַדִּישָׁא. בְּגִין
דְּמִינִיהַ מִשְׁתַּכַּח בְּרָכָתָא, לְכֹל עֲלֵמָא. וּבְרָכָתָא
לֹא אֲשַׁתַּכַּח עַל אַתְרֵי רִיקְנִיָּא, וְלֹא שְׂרִיָּא עֲלוּי, הֲדָא
הוּא דְּכִתִּיב לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא.

זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר,
כְּתִיב (שמות ב) וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וְכִתִּיב
בְּמִן (שמות טז) שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקָטְהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת לֹא
יִהְיֶה בוֹ. פִּיּוֹן דְּלֵא מִשְׁתַּכַּח בֵּיהּ מְזוֹנִי, מַה בְּרָכָתָא
אֲשַׁתַּכַּח בֵּיהּ.

אֶלָּא הָכִי תֵּאֲנָא, כֹּל בְּרַפְּאָן דְּלַעִילָא וְתַתָּא, בְּיוֹמָא
שְׁבִיעָא תִּלְיִין. וְתֵּאֲנָא, אֲמַאי לֹא אֲשַׁתַּכַּח מִנָּא
בְּיוֹמָא שְׁבִיעָא, מְשׁוּם דִּהֲהוּא יוֹמָא, מִתְּבַרְכָּאן מִינֵיהּ

כָּל שִׁיתָא יוֹמִין עֲלָאִין, וְכָל חַד וְחַד יְהִיב מְזוּנִיה לְתַתָּא,
כָּל חַד בְּיוֹמוֹי, מֵהֵיא בְרָכָה דְּמַתְּבְּרָכָאן בְּיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה.

וּבְגִינֵי כֵן, מֵאן דְּאִיהוּ בְּדַרְגָּא דְּמֵהִימְנוּתָא, בְּעֵי
לְסֻדְרָא פְתוּרָא, וְלֹאֲתַקְנָא סְעוּדַתָּא בְּלִילִיא
דְּשַׁבְּתָא, בְּגִין דִּיתְבַּרְךְ פְּתוּרִיה, כָּל אֵינּוֹן שִׁיתָא יוֹמִין,
דְּהָא בְּהָהוּא זְמַנָּא, אֲזַדְמֵן בְּרָכָה, לְאֲתַבְּרָכָא כָּל שִׁיתָא
יוֹמִין דְּשַׁבְּתָא, וּבְרָכְתָא לָא אֲשַׁתְּכַח בְּפְתוּרָא רִיקְנִיא.
וְעַל כֵּן, בְּעֵי לְסֻדְרָא פְתוּרִיה בְּלִילִיא דְּשַׁבְּתָא, בְּנַהֲמֵי
וּבְמְזוּנֵי.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אֲפִילוּ בְּיוֹמָא דְּשַׁבְּתָא נְמִי. רַבִּי יְהוּדָה
אָמַר, בְּעֵי לְאֲתַעֲנַגָּא בְּהַאי יוֹמָא, וְלִמִּיכַל תְּלַת
סְעוּדַתֵּי בְּשַׁבְּתָא, בְּגִין דִּישַׁתְּכַח שְׁבַעָא וְעַנּוּגָא בְּהַאי
יוֹמָא בְּעַלְמָא.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, לְאֲזַדְמֵנָא בְּרָכְתָא בְּאֵינּוֹן יוֹמִין
דְּלְעִילָא, דְּמַתְּבְּרָכָאן מֵהַאי יוֹמָא. וְהַאי יוֹמָא,
מְלִיא רִישִׁיה דְּזַעִיר אַנְפִּין, מְטָלָא דְּנַחֲתִית מַעֲתִיקָא
קַדִּישָׁא סְתִימָא דְּכָלָא, וְאֲטִיל לְחַקְלָא דְּתַפּוּחִין קַדִּישִׁין,
תְּלַת זְמַנֵּי, מְכַד עֵייל שַׁבְּתָא, דִּיתְבַּרְכוּן כְּלָהוּ כַּחְדָּא.
וְעַל דָּא בְּעֵי בַר נָשׁ, לְאֲתַעֲנַגָּא תְּלַת זְמַנִּין אֵלִין, דְּהָא
בְּהַא תְּלִיא מֵהִימְנוּתָא דְּלְעִילָא, בְּעַתִּיקָא קַדִּישָׁא,

וּבִזְעִיר אַפִּינָא, וּבְחֻקְלָא דְתַפּוּחִין. וּבְעֵי בַר נָשׁ לְאַתְעֲנַגָּא
 בְּהוּ, וּלְמַחְדֵי בְּהוּ. וּמֵאֵן דְּגָרַע סְעוּדָתָא מְנִייהוּ, אַחְזִי
 פְּגִימוֹתָא לְעִילָא וְעוֹנְשִׁיהּ דִּהְהוּא בַר נָשׁ סַגִּי.

בְּגִינֵי כֶּךָ, בְּעֵי לְסֻדְרָא פְּתוּרִיָּה, תְּלַת זְמַנֵּי, מִכַּד עֵייל
 שְׁבֻתָא, וְלֹא יִשְׁתַּכַּח פְּתוּרִיָּה רִיקְנִיָּא, וְתִשְׁרִי
 בְּרַכְתָּא עֲלֵיהּ, כֹּל שְׂאֵר יוֹמֵי דְשְׁבֻתָא. וּבְהֵאֵי מְלָה,
 אַחְזִי, וְתִלֵּי מְהִימְנוֹתָא לְעִילָא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָאֵי מֵאֵן דְּאִשְׁלִים תְּלַת סְעוּדָתֵי
 בְּשְׁבֻתָא, קָלָא נְפִיק וּמִכְרוֹזָא עֲלֵיהּ, (ישעיה נח) אִז
 תְּתַעֲנַג עַל יֵי, דָּא סְעוּדָתָא חֲדָא, לְקַבֵּל (ויקרא רפ"ח ע"ב)
 עֲתִיקָא קְדִישָׁא דְכָל קְדִישִׁין. וְהִרְפַּבְתִּיךָ עַל בְּמַתֵּי אַרְצָא,
 דָּא סְעוּדָתָא תְּנַיִנָּא, לְקַבֵּל חֻקְלָא דְתַפּוּחִין קְדִישִׁין.
 וְהֵאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ, דָּא הוּא שְׁלִימוֹ דְאִשְׁתְּלִים
 בִּזְעִיר אַפִּין.

וּלְקַבֵּל יֵיהוּ בְּעֵי לְאַשְׁלֵמָא סְעוּדָתֵיהּ, וּבְעֵי לְאַתְעֲנַגָּא
 בְּכֻלְהוּ סְעוּדָתֵי, וּלְמַחְדֵי בְּכָל חַד וְחַד
 מְנִייהוּ, מְשׁוּם דְּאִיהוּ מְהִימְנוֹתָא שְׁלִימָתָא. וּבְגִין כֶּךָ,
 שְׁבֻתָא אֲתִיקָר, מִכָּל שְׂאֵר זְמַנִּין וְחַגִּין, מְשׁוּם דְּכָלָא בֵּיהּ
 אִשְׁתַּכַּח, וְלֹא אִשְׁתַּכַּח הָכִי בְּכֻלְהוּ זְמַנֵּי וְחַגֵּי. אָמַר רַבִּי
 חֲזִיָּא, בְּגִין כֶּךָ, מְשׁוּם דְּאִשְׁתַּכַּח כָּלָא בֵּיהּ, אִידְכַּר תְּלַת
 זְמַנִּין. דְּכַתִּיב, (בראשית ב) וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי.

וַיִּשְׁבוּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. וַיִּבְרַךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי.
 רַבִּי אֲבָא, (נ"א רב המנונא סבא) כִּד הוּהוּ יְתִיב בְּסֵעוּדַתָּא
 דְּשַׁבְּתָא, הוּי חֲדִי, בְּכָל חַד וְחַד, וְהוּהוּ אָמַר, דָּא
 הִיא סֵעוּדַתָּא קַדִּישָׁא, דְּעֵתִיקָא קַדִּישָׁא סְתִימָא דְּכֻלָּא.
 בְּסֵעוּדַתָּא אַחְרָא הוּהוּ אָמַר, דָּא הִיא סֵעוּדַתָּא דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. וְכֵן בְּכֻלְהוּ סֵעוּדַתִּי, וְהוּהוּ חֲדִי בְּכָל חַד וְחַד.
 כִּד הוּהוּ (דף פ"ח ע"ב) אֲשֵׁלִים סֵעוּדַתִּי, אָמַר אֲשֵׁלִמוֹ סֵעוּדַתִּי
 דְּמַהִימְנוּתָא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּד הוּהוּ אָתִי לְסֵעוּדַתָּא, הוּהוּ אָמַר הָכִי,
 אֲתִקִּינוּ סֵעוּדַתָּא דְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה, אֲתִקִּינוּ
 סֵעוּדַתָּא דְּמַלְכָּא, וְהוּהוּ יְתִיב וְחֲדִי. כִּד אֲשֵׁלִים סֵעוּדַתָּא
 תְּלִיתָאָה, הוּוּ מְכַרְזִי עָלֶיהָ, אִז תְּתַעֲנַג עַל יִי וְהִרְפַּבְתִּיךָ
 עַל בְּמַתִּי אַרְץ וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְאָבוּי, אֵלִין סֵעוּדַתִּי הֵיךְ מִתְתַּקְּנִין.
 אָמַר לֵיהּ, לֵילִיא דְּשַׁבְּתָא, כְּתִיב, וְהִרְפַּבְתִּיךָ עַל
 בְּמַתִּי אַרְץ. בֵּיהּ בְּלִילִיא, מִתְבָּרְכָא מִטְרוּנִיתָא, וְכֻלְהוּ
 חֲקֵל תַּפּוּחִין, וּמִתְבָּרְכָא פְתוּרִיהּ דְּבַר נָשׁ, וְנִשְׁמַתָּא
 אַתּוּסַפַּת, וְהֵהוּא לֵילִיא, חֲדוּה דְּמִטְרוּנִיתָא הוּי. וּבְעֵי בַר
 נָשׁ לְמַחְדֵי בְּחֻדוּתָא, וּלְמִיכַל סֵעוּדַתָּא דְּמִטְרוּנִיתָא.

בַּיּוֹמָא דְּשַׁבְּתָא, בְּסֵעוּדַתָּא תְּנַיִנָא, כְּתִיב (ישעיה נח) אִז
 תְּתַעֲנַג עַל יִי. עַל יִי וְדַאי. דְּהֵהִיא שַׁעְתָּא

אֲתַגְלִיָּא עֵתִיקָא קִדְיִשָּׁא, וְכֻלְהוּ עֲלֵמִין בְּחֻדְוֹתָא,
 וְשְׁלִימוּ וְחֻדְוֹתָא דְעֵתִיקָא עֲבֵדִינָן, וְסֵעוּדָתָא דִּילֵיהּ הוּא
 וְדַאי.

בְּסֵעוּדָתָא תְּלִיתָאָה דְשַׁבְּתָא, כְּתִיב וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת
 יַעֲקֹב אָבִיךָ. דָּא הִיא סֵעוּדָתָא דְזֻעִיר אֲפִין,
 דְהוּי בְּשְׁלִימוֹתָא. וְכֻלְהוּ שִׁיתָא יוֹמִין, מֵהֵהוּא שְׁלִימוּ
 מִתְּבָרְכָן. וּבְעֵי בַר נָשׁ לְמַחְדֵי בְּסֵעוּדָתֵיהּ, וְלֹא שְׁלֵמָא
 אֲלִין סֵעוּדָתִי, דְאֵינּוֹן סֵעוּדָתִי מֵהֵימְנוֹתָא שְׁלִימָתָא,
 דְזֻרְעָא קִדְיִשָּׁא דִישְׂרָאֵל, דִּי מֵהֵימְנוֹתָא עֲלָאָה, דְהָא
 דִּילְהוֹן הִיא, וְלֹא דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת.
 וּבְגִינֵי כַךְ אָמַר, (שמות לא) בִּינִי וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

תָּא חֲזִי, בְּסֵעוּדָתִי אֲלִין, אֲשֶׁתְּמוּדְעוֹן יִשְׂרָאֵל, דְאֵינּוֹן
 בְּנֵי מִלְכָּא. דְאֵינּוֹן מֵהֵיכְלָא דְמִלְכָּא, דְאֵינּוֹן בְּנֵי
 מֵהֵימְנוֹתָא, וּמֵאֵן דְפָגִים חַד סֵעוּדָתָא מִנֵּיהּ, אַחֲזִי
 פְּגִימוֹתָא לְעֵילָא, וְאַחֲזִי גְרַמִּיהּ דְלָאוּ מִבְּנֵי מִלְכָּא עֲלָאָה
 הוּא, דְלָאוּ מִבְּנֵי הֵיכְלָא דְמִלְכָּא הוּא דְלָאוּ מְזֻרְעָא
 קִדְיִשָּׁא דִישְׂרָאֵל הוּא. וְיַהֲבִין עֲלֵיהּ חוּמְרָא דְתִלְתַּת מְלִין,
 דִּינָא דְגִיְהָנָם וְגו'.

וְתָא חֲזִי, בְּכֻלְהוּ שְׂאָר זְמַנִּין וְחַגִּין, בְּעֵי בַר נָשׁ לְחַדֵּי,
 וְלְמַחְדֵי לְמִסְכְּנֵי. וְאִי הוּא חַדֵּי בְּלַחְדוּדֵי, וְלֹא יְהִיב
 לְמִסְכְּנֵי, עוֹנְשִׂיהּ סְגִי, דְהָא בְּלַחְדוּדֵי חַדֵּי, וְלֹא יְהִיב חַדוּ

לְאַחֲרָא. עָלִיָּה כְּתִיב, (מלאכי ב) וַיִּזְרִיתִי פָּרֶשׁ עַל פְּנֵיכֶם פָּרֶשׁ חֲגִיכֶם. וְאִי אִיהוּ בְּשִׁבְתָּא חֲדִי, אֶף עַל גַּב דְּלֹא יְהִיב לְאַחֲרָא, לֹא יִהְיִין עָלֶיָּה עוֹנָשָׁא, כְּשָׂאֵר זְמַנִּין וְחֲגִינִין, דְּכְתִיב פָּרֶשׁ חֲגִיכֶם. פָּרֶשׁ חֲגִיכֶם קֹאֲמַר, וְלֹא פָּרֶשׁ שִׁבְתְּכֶם. וְכְתִיב (ישעיה א) חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שְׁנֵאָה נִפְשִׁי. וְאֵלּוּ שִׁבְתָּ לֹא קֹאֲמַר.

וּבְגִינֵי כֶּךָ כְּתִיב, בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּמִשׁוּם דְּכָל מְהִימְנוּתָא אֲשֶׁתְּכַח בְּשִׁבְתָּא, יִהְיִין לִיָּה לְבַר נָשׁ נִשְׁמַתָּא אַחֲרָא, נִשְׁמַתָּא עֲלָאָה, נִשְׁמַתָּא דְּכָל שְׁלִימוֹ בְּהַ, כְּדוּגְמָא דְּעֲלָמָא דְּאֶתִי. וּבְגִינֵי כֶּךָ אֶקְרִי שִׁבְתָּ. מִהוּ שִׁבְתָּ. שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. שְׁמָא דְּאִיהוּ שְׁלִים מְכָל סְטְרוֹי.

אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדַאי כֶּךָ הוּא. וְוִי לִיָּה לְבַר נָשׁ, דְּלֹא אֲשְׁלִים חֲדוּוּתָא דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא. וּמֵאֵן חֲדוּוּתָא דִּילִיָּה. אֲלִין תְּלַת סְעוּדָתֵי מְהִימְנוּתָא. סְעוּדָתֵי דְּאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלִילִין בְּהוּ. וְכֻלְהוּ חֲדוּ עַל חֲדוּ מְהִימְנוּתָא שְׁלִימוּתָא, מְכָל סְטְרוֹי.

תְּאֵנָא, בְּהֲדִין יוֹמָא מִתְעַטְרִין אַבְהֵן, וְכָל בְּנֵין יִנְקִין, מִה דְּלֹאוּ הָכִי בְּכָל שָׂאֵר חֲגִינִין וְזְמַנִּין. בְּהֲדִין יוֹמָא, חֲזִיבִיא דְּגִיְהֵנָם נִיחִין. בְּהֲדִין יוֹמָא, כָּל דִּינִין אֶתְכַפְּיִין, וְלֹא מִתְעַרְיִין בְּעֲלָמָא. בְּהֲדִין יוֹמָא אֲוֵרִייתָא מִתְעַטְרָא

בְּעֵטְרִין שְׁלִימִין. בְּהַדִּין יוֹמָא, חֲדוּתָא וְתַפְנוּקָא
אֶשְׁתַּמַּע, בְּמַאתָן וְחַמְשִׁין עַלְמִין.

תָּא חֲזִי, בְּכָל שִׁיתָא יוֹמֵי דְשַׁבְּתָא, כַּד מָטָא שַׁעְתָּא
דְּצִלוּתָא דְּמִנְחָה, דִּינָא (קנ"ו ע"א) תְּקִיפָא שְׁלֵטָא, וְכָל
דִּינִין מִתְעָרִין. אֲבָל בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא, כַּד מָטָא עֲדָן
דְּצִלוּתָא דְּמִנְחָה, רַעוּא דְרַעוּיָן אֶשְׁתַּכַּח, וְעִתִּיקָא
קְדִישָׁא גְלִיָּא רְצוֹן דִּילֵיהּ, וְכָל דִּינִין מִתְכַּפִּיין, וּמִשְׁתַּכַּח
רַעוּתָא וְחֵדוּ בְּכֻלָּא.

וּבַהֲאֵי רְצוֹן, אֶסְתַּלַּק מִשָּׁה, נְבִיאָה מְהִימְנָא קְדִישָׁא
מַעְלָמָא. בְּגִין לְמַנְדַּע, דְּלֹא בְּדִינָא אֶסְתַּלַּק,
וְהָיָא שַׁעְתָּא (דף פ"ט ע"א) בְּרְצוֹן דְעִתִּיקָא קְדִישָׁא נִפְק
נְשַׁמְתִּיהּ, וְאֶתְטַמַּר בֵּיהּ. בְּגִין כֵּן, (דברים לד) וְלֹא יֵדַע אִישׁ
אֶת קְבֻרְתּוֹ כְּתִיב. מִה עִתִּיקָא קְדִישָׁא, טְמִירָא מִכָּל
טְמִירִין, וְלֹא יֵדְעִין עַלְאִין וְתַתְּאִין. אוּף הָכָא, הָאֵי
נְשַׁמְתָּא דְאֶתְטַמַּר בַּהֲאֵי רְצוֹן, דְאֶתְגְּלִיָּא בְּשַׁעְתָּא
דְּצִלוּתָא דְּמִנְחָה דְשַׁבְּתָא, כְּתִיב וְלֹא יֵדַע אִישׁ אֶת
קְבֻרְתּוֹ וְהוּא טְמִיר מִכָּל טְמִירִין דְעֵלְמָא, וְדִינָא לֹא
שְׁלֵטָא בֵּיהּ. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְמִשָּׁה.

תָּאנָא, בַּהֲאֵי יוֹמָא, דְאֹרִייתָא מִתְעַטְרָא בֵּיהּ,
מִתְעַטְרָא בְּכֻלָּא, בְּכָל אֵינּוֹן פְּקוּדִין בְּכָל
אֵינּוֹן גְּזָרִין וְעוֹנְשִׁין, בְּשַׁבְּעִין עֲנַפִּין דְנַהוּרָא, דְזַהָרִין

מִכָּל סֵטְרָא וְסֵטְרָא. מֵאֵן חָמִי, עֲנַפִּין דְּנַפְקִין מִכָּל עֲנַפָּא
 וְעֲנַפָּא, חֲמִשָּׁא קַיִימִין בְּגוֹ אֵילָנָא, כְּלָהוּ אֲנַפִּין בְּהוּ
 אֲחִידָן. מֵאֵן חָמִי, אֵינּוֹן תִּרְעִין דְּמִתְפַּתְחָן בְּכָל סֵטְרָ
 וְסֵטְרָ, כְּלָהוּ מִזְדֵּהְרִין וְנִהְרִין, בְּהֵהוּא נְהוּרָא דְנַפִּיק וְלֹא
 פִּסְקָ.

קָל פְּרוּזָא נַפִּיק, אֲתַעְרוּ קַדִּישֵׁי עֲלִיוֹנִין, אֲתַעְרוּ עֲמָא
 קַדִּישָׁא, דְּאֲתַבְּחַר לְעֵילָא וְתַתָּא. אֲתַעְרוּ חֲדוּתָא
 לְקַדְמוֹת מְאָרִיכוֹן. אֲתַעְרוּ בְּחֲדוּתָא שְׁלִימָתָא. אֲזַדְמְנוּ
 בְּתַלְתַּת חֲדוּוֹן, דְּתַלְתַּת אַבְהָן. אֲזַדְמְנוּ לְקַדְמוֹת מְהִימְנוּתָא,
 דְּחֲדוּוּה דְּכָל חֲדוּתָא. זַכָּאָה חוּלְקָכוֹן, יִשְׂרָאֵל קַדִּישִׁין,
 בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאֲתִי. דָּא הוּא יְרוּתָא לְכוֹן, מִכָּל
 עַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזוֹלוֹת. וְעַל דָּא כְּתִיב, בֵּינֵי
 וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר ר' יְהוּדָה, הָכִי הוּא וּדְאִי. וְעַל דָּא כְּתִיב זְכוֹר אֶת
 יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ וּכְתִיב (ויקרא ט) קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי
 קְדוֹשׁ אֲנִי יי'. וּכְתִיב, (ישעיה נח) וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֹג לְקְדוּשׁ
 יי' מְכוֹבֵד.

תַּאנָּא, בְּהַאי יוֹמָא, כָּל נְשֻׁמְתֵיהוֹן דְּצַדִּיקֵיָא, מִתְעַדְנִין
 בְּתַפְנוּקֵי עֲתִיקָא קַדִּישָׁא, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין.
 וְרוּחָא חָדָא מְעַנוּגָא דְּהֵהוּא עֲתִיקָא קַדִּישָׁא מִתְפַּשְׁטָא
 (הֵהוּא מִתְפַּשְׁט) בְּכָלְהוּ עֲלָמִין, וְסִלְקָא וְנַחְתָּא,

וּמִתְפַּשְׁטָא לְכַלְהוּ בְּנֵי קְדִישִׁין, לְכַלְהוּ נְטוּרֵי אֹרֵייתָא,
 וְנִיחִין בְּנִיחָא שְׁלִים, מִתְנַשֵּׁי מִכְּלָהוּ, כָּל רוּגְזִין, כָּל
 דִּינִין, וְכָל פּוֹלְחָנִין קָשִׁין. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ד) בְּיוֹם
 הַנִּיחַ יִי' לָךְ מֵעַצְבְּךָ וּמִרְגִּזְךָ וּמִן הָעֲבוּדָה הַקָּשָׁה.

בְּגִינֵי כֹךְ, שְׁקִיל שַׁבְּתָא לְקַבַּל אֹרֵייתָא, וְכָל דְּנָטִיר
 שַׁבְּתָא, כְּאִילוּ נָטִיר אֹרֵייתָא כְּלָא. וְכְּתִיב (ישעיה
 11) אֲשֶׁרִי אֲנוֹשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וּבֶן אָדָם יַחֲזִיק בָּהּ שׁוֹמֵר שַׁבְּתָא
 מִחֲלָלוֹ וְשׁוֹמֵר יָדוֹ מֵעֲשׂוֹת כָּל רָע. אֲשַׁתְּמַע, דְּמֵאֵן
 דְּנָטִיר שַׁבְּתָא, כְּמֵאֵן דְּנָטִיר אֹרֵייתָא כְּלָא.

ר' יוֹדָאי שָׁאִיל לִיהַ לְר' שְׁמַעוֹן, יוֹמָא חַד דְּאֶעְרַע עֲמִיהַ
 בְּאַרְחָא, אָמַר לִיהַ, ר', הָא כְּתִיב (ס"א בְּפֶרֶשְׁתָא דְּשַׁבְּתָא)
 בְּפֶרֶשְׁתָא דָּא שַׁבְּתָא, דְּאָמַר יִשְׁעִיָּה, דְּכְּתִיב, (ישעיה נו) כֹּה
 אָמַר יִי' לְסָרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי וְגו', וְנִתְתִּי
 לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֻמוֹתַי וְגו'. מַה קָּא מִיִּירֵי.

אָמַר לִיהַ, קְפּוּטְקָאָה, חֲמַרְךָ קִטְרֵי בְּטִיפְסָא, וְנַחֲתִית,
 דְּמָלָה דְּאֹרֵייתָא בְּעֵי צְחוּתָא. אוֹ אִפְכִי לְאַחוּרְךָ,
 וְזִיל אֲבַתְרָאִי, וְתַכְוִין לְבָךְ. אָמַר לִיהַ, בְּגִינֵיהַ דְּמַר
 עֲבִידְנָא אַרְחָא, וּבַתְרִיָּה דְּמַר אֶסְתָּפַל בְּשַׁכְּינְתָּא.

אָמַר לִיהַ, תָּא חֲזִי, מָלָה דָּא הָא אוּקְמוּהַ חֲבַרְיָא, וְלָא
 פְּרִישׁוּ מָלָה. כֹּה אָמַר יִי' לְסָרִיסִים. מֵאֵן סָרִיסִים.
 אֵלִין אֵינּוֹן חֲבַרְיָא, דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאֹרֵייתָא, וּמְסָרְסִי

גְּרַמְיֵיהוּ כָּל שִׁיתָא יוֹמִין דְּשַׁבְּתָא, וְלֵעָאן בְּאוֹרֵייתָא,
 וּבְלִילֵיא דְּשַׁבְּתָא מְזֻרְזֵי גְּרַמְיֵיהוּ בְּזוּגָא דְּלֵהוֹן, מְשׁוּם
 דִּידְעֵי רְזָא עֲלָאָה, בְּשַׁעְתָּא דִּמְטְרוֹנִיתָא אֲזֵדְהוּגַת
 בְּמַלְכָּא.

וְאִינּוֹן חֲבַרְיָא דִּידְעֵין רְזָא דָּא, מְכוּוּנִין לְבִייהוּ
 לְמַהִימְנוּתָא דְּמֵאֲרִיהוֹן וּמִתְבָּרְכָאן בְּאִיבָא
 דְּמַעִיהוֹן בְּהֵוּא לִילֵיא. וְדָא הוּא דְּכְתִיב, אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ,
 כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (בראשית לו) וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדָּבָר.

וְאֶקְרוּן סְרִיסִים וְדָא, בְּגִין לְחַפָּאָה לְשַׁבְּתָא לְאִשְׁכַּחַא
 רַעוּא דְּמֵאֲרִיהוֹן, דְּכְתִיב וּבִחְרוּ בְּאֲשֶׁר חֲפָצְתִּי.
 מֵאִי בְּאֲשֶׁר חֲפָצְתִּי. דָּא זְוּגָא דִּמְטְרוֹנִיתָא. וּמְחֻזְיָקִים
 בְּבִרְיָתִי, כִּלָּא חֵד, בְּבִרְיָתִי סְתָם. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְּמֵאן
 דְּאֵתְקַדְּשׁ בְּקְדוּשָׁה דָּא, וְיִדְעֵי רְזָא דָּא.

תָּא חֻזִי, כְּתִיב שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעֵשִׂיתָ כָּל
 (דף פ"ט ע"ב) מְלֵאכְתֶּךָ וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ וְגו', כָּל
 מְלֵאכְתֶּךָ, בְּאִינּוֹן שִׁיתָא יוֹמֵי עֲבִידְתֵּיהוּ דְּבְנֵי נְשָׂא
 וּבְגִין הָאִי מְלָה. לָא מְזֵדְהוּגֵי חֲבַרְיָא, בַּר בְּזֻמְנָא דְּלָא
 יִשְׁתַּכַּח מֵעֲבִידְתֵּיהוּ דְּבְנֵי נְשָׂא, אֶלָּא עֲבִידְתֵּיהּ דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. וּמֵאִי עֲבִידְתֵּיהּ. זְוּגָא דִּמְטְרוֹנִיתָא, לְאִפְקָא
 נְשַׁמְתִּין קְדִישִׁין לְעֲלָמָא.

וּבְגִין כֶּךָ, בְּהָאִי לִילֵיא חֲבַרְיָא מִתְקַדְּשֵׁי בְּקְדוּשָׁה

דְּמֵאֲרִיהוֹן, וּמְכוּוֹנֵי לְבֵייהוּ, וְנִפְקֵי בְּנֵי מַעְלֵי, בְּנֵין
 קְדִישִׁין, דְּלֹא סָטָאן לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא, בְּנֵין דְּמַלְכָּא
 וּמְטְרוֹנִיתָא. וְעַל אֲלִין כְּתִיב, (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַיְיָ
 אֱלֹהֵיכֶם, לַיְיָ אֱלֹהֵיכֶם וְדָאֵי. בְּגִין דְּאֲלִין אֶקְרוּן בְּנֵין
 דִּילֵיהּ, בְּנֵין לְמַלְכָּא וּלְמְטְרוֹנִיתָא.

וְהָא דַּעֲתִייהוּ דְּחֻבְרֵיָא דִּידְעִין רוּזָא דָּא, בְּדָא מִתְדַבְּקוּ.
 וּבְגִין כֶּךָ אֶקְרוּן בְּנֵין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהַנִּי
 אֵינּוּן דְּעֵלְמָא מִתְקַיְמָא בְּגִינֵיהוּ. וְכַד סְלִיק עֵלְמָא
 בְּדִינָא, אִסְתְּפֵל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאֵינּוּן בְּנוֹי, וּמְרַחֵם
 עַל עֵלְמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (ירמיה ב) כִּלְהַ זֹרַע אֱמֶת. זֹרַע
 אֱמֶת וְדָאֵי. מַהוּ אֱמֶת. עֲזֻקָּא קְדִישָׁא שְׁלִימָתָא. כִּמְה
 דָּאֵת אֲמַר (מיכה ז) תִּתֵּן אֱמֶת לִיעֻקֵּב. (אֱמֶת דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא)

וְכֹלָא חַד. וּבְגִינֵי כֶּךָ, זֹרַע אֱמֶת וְדָאֵי.

אֲמַר לֵיהּ ר' יוּדָאֵי, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְּשִׁדְרַנִּי הָכָא, בְּרִיךְ
 רַחֲמֵנָא, דְּהָא מַלְּהָ דָּא שְׂמַעְנָא מְפוּמָּךְ. בְּכַה רַבִּי
 יוּדָאֵי. אֲמַר לֵיהּ ר' שְׂמַעוֹן, אֲמַאי קָא בְּכִית. אֲמַר לֵיהּ,
 בְּכִינָא, דְּאֵימִנָא דְּוִי לְאֵינּוּן בְּנֵי עֵלְמָא, דְּאֶרְחִיהוֹן
 כְּבַעֲרִי, וְלֹא יִדְעִי וְלֹא מְסַתְּפֵלִי, דְּטַב לוֹן דְּלֹא
 אֶתְבְּרִיאֻוּ. וְוִי לְעֵלְמָא כַּד יְפוּק מִרְ מַנִּיהּ, דְּמֵאן יִכִּיל
 לְגַלָּאָה רְזִין, וּמֵאן יִנְדַע לוֹן, וּמֵאן יִסְתְּפֵל בְּאֶרְחֵי
 אֲוֵרִיתָא.

אָמַר לִיהֵ, חַיִּיךָ, לִית עֲלֵמָא אֱלָא לְאִינוּן חֲבַרְיָא,
 דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא וַיִּדְעִין סְתִימִי אוּרִייתָא.
 וַדַּאי בְּקִשׁוּט גְּזָרוּ חֲבַרְיָא עַל עֲמָא דְּאַרְעָא, דְּמַחְבְּלִין
 אֲרַחֲיֵיהוּ, וְלֹא יִדְעִין בֵּין יְמִינָא לְשִׁמְאַלָא, דְּהָא אִינוּן
 כְּבַעֲיָרִי, דְּיָאוּת לְמַעְבַּד בְּהוּ דִּינָא, אֲפִילוּ בְּיוֹם
 הַכַּפּוּרִים. וְעַל בְּנֵייהוּ כְּתִיב, (הושע ב) כִּי בְנֵי זְנוּנִים הֵמָּה,
 בְּנֵי זְנוּנִים מִמֶּשׁ.

אָמַר לִיהֵ, ר', הָאִי קָרָא בְּעֵי לְאַתְיִישְׁבָא בְּאַרְחוּי. כְּתִיב
 (ישעיה נב) וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוּמוֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב
 מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת שֵׁם עוֹלָם אֶתֵּן לוֹ. אֶתֵּן לָהֶם מִבְּעֵי לִיהֵ,
 מַהוּ אֶתֵּן לוֹ.

אָמַר לִיהֵ, תָא חַזִּי, וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי, מַהוּ בֵּיתִי. כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר (במדבר יב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא. (שְׁמָא דִּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אֲקָרִי בֵּית) וּבְחוּמוֹתַי, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ישעיה סב) עַל
 חוּמוֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַם הִפְקַדְתִּי שׁוֹמְרִים יָד וְשֵׁם, כְּלוּמַר
 דִּישְׁלַפּוּן נִשְׁמַתִּין קְדִישִׁין מְדוּכְתָא דָא. וְהָהוּא יָד, חוּלְק
 בְּאַשְׁלָמוּתָא. טב, מְלִיא מְבַנִּין וּמְבַנְתָּן. שֵׁם עוֹלָם אֶתֵּן
 לוֹ, לְהָהוּא חוּלְק שְׁלִים. אֲשֶׁר לֹא יִכְרַת לְדַרְי דְּרִין. דְּבַר
 אַחַר אֶתֵּן לוֹ לְהָהוּא דִּידְע רְזָא דְּמַלְהָ, וַיִּתְּכוּוֹן בְּמָה דְּבַעֲי
 לְכוּנָא.

תו אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, כְּתִיב, (שמות לד) לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל